

LA TRIBUNA



SURT ELS
DIVENDRES

5.

Diputació, 262



La Tribuna es una vayna. Volém dir que es molt lluenta per fora y buyda per dintre. Are las ha donadas en volguer actuar de periódich de *gran circulació*, y seguint els patrons dels rotatius madrilenys se posa á tractar lo que no sab, á afirmar lo que no existeix y á discutir lo que no entén.

Si no despreciéssim profundament al *nuestro querido colega*, li donariam una llissó de las que's donan á la canalla indiscreta; aixó es: aixecarli la camisa y *surrar-le la badana*; pero aixó no es molt fácil de fer ab qui ni *badana* té, com li succeheix á *La Tribuna*.

De la excissió de la Lliga Regionalista ne pren peu *La Tribuna* (y ab ella 'ls envejosos de la prosperitat de Catalunya), pera afirmar que'l catalanisme se *rompe en mil pedazos*.

No me lo quiero prender en serio.

Diu el periódich de *casi mayor circulación* que *El Liberal*, que tot aixó estava *previsto*, y tan previst ho devia tenir que ab més trassa que un caixista al repartir, va fent trias de catalanistas desenganyats pera tornarlos als diferents grupos de *donde habian salido*. Aixís ho arregla:

«Llegó ya la hora del *rompan filas*.

Los ambiciosos torpes y vulgares que vistieron la túnica regionalista, sólo para subir y medrar más rápidamente, vuelven á sus casas, de las cuales no debieron haber salido nunca.

Los que, profesando ideas liberales y democráticas, se afiliaron al catalanismo por su amor al credo autonomista, han de ir á engrosar el campo de los federales.

Y, por último, los que en la *Lliga* quisieron tomar puesto, impulsados por el noble deseo de que Cataluña conservara su derecho, su lengua, sus costumbres, todo lo que integra ese tesoro moral de la tradición, que guardan con religioso respeto todos los pueblos, aun los más liberales y avanzados, deben reunirse para formar un gran partido conservador con tendencias descentralizadoras, y sosteniendo como base de su programa aquellos principios clásicos de la escuela conservadora: el mantenimiento del principio de autoridad y la defensa y acrecentamiento de los intereses materiales de la nación.»

Cónstili á la senyora *Tribuna* y als que no hi veuen més enllá del nas, que'l fet de que una entitat passi trágul per motius de apreciació, no la trontollar en poch ni en molt l'ideal nacionalista que sustenta 'l Catalanisme. La excisió passa entre unsquants senyors y no entre 'l Catalanisme. Aquest se manté ferm allí ahont ha de mantindre-shi; en el cor dels catalans conscients que no's preocupan de la baixa política ab que 'ls brinda 'l *talent* d'en Maura y las indirec-



Por malo

En Salmeron.—Aixís t'ensenyaré á no jugar ab mistos un'altra vegada.

En Lerroux.—Si ho feya de broma.

tas passades de moda del diari democràtic-conservador-lliberal-socialista-canalejista-maurista-monàrquic-republicà.

Y no serà per demés observar que mentre se van cantant absoltas al Catalanisme, aquest, impassible, seré y ben orientat, se prepara á reunir-se en gran Assamblea pera tractar punts oblidats pels que predican el benestar del poble pera explotarlo. Y es d'observar també que tot Catalunya tindrà representants en aquesta Assamblea, y que en majoria hi seran els de fora de Barcelona, ab lo que volém indicar que están en erro llastimos els que jutjan del nostre moviment per lo que poden veure á Barcelona, que si be es qui en determinats moments porta l'avansada, no es aixís sempre, ni es rahó pera que's concreti el moviment nacional de Catalunya á la seva capital.

En bona hora, donchs, que's fassin trias si d'ellas ha de venirne'l descobriment de *los ambiciosos torpes y vulgares que visitaron la túnica regionalista para subir y medrar más rápidamente*. ¡Fora tots aquests en bona hora!

Pero que's que professan ideas liberals y democráticas y's impulsats per el noble desitg de que Catalunya conservi son dret, sa llengua, sas costums (que per mí son tots els mateixos), hagin d'afiliarse respectivament al partit federal y conservador-descentralisador, aixó ja es tocar campanas y fer el ximple.

Aixís ho diu *La Tribuna* y li prego reculli's anteriors qualificatius (y perdoni que sian tan encoberts), com á premi de la trassa que ha tingut al ordenar la dissolució dels elements que *formavan* el Catalanisme.

GNOM



TRANQUILITAT Y ETC. ETC.

¡Vaja que's una delicia d'habitá un país aixís! s'está com el peix al aygua com els xinos á... Pekin com en Lerru á casa seva voltat d'aucells y conills. Ningú 'ns empeta la basa tot es llampant y bonich, d'un color tan agradable com en Junoy vist de nit, tothom canta, tothom balla aquí tothom es felis, no tenim pena ni gloria, ni analisém ni sentim, la tranquilat y etc. es la divisa d'aquí.

Basta doná una mirada per compendre lo que dich, sobre aixó de la catxassa natural d'aquet país.

Tenim en Maura que volta ben content y ben tranquil passejant per Catalunya entre entusiasmes y tips, en Lerroux que fá discursos dels que *distreuen* un xich, y fá articles incendiariis per justificá 'l panís, en Junoy fá tamborellas, y en Lletget fá... redolins y en Salmerón fá... escudella y els polítics de Madrid are com are no poden eludir el compromís de visitar l'Algabeno que jo crech qu' está ferit, y plorar una estoneta sobre 'ls mateixos coixins.

En aixó hi veig la torrada perque resulta més trist, la *cogida* d'un torero qu' un obré ab el cap partit, y aixís passen las setmanas y passen els anys aixís, y l'Inglaterra no bada y la Fransa fá l'ull viu, perque no'ns quedi ni rassa d'aquells del *Jamalagi*, que ja gastan els fumillos dels cubans y els filipins. Sort que ja ferem esquadra, per no interrompre 'l seguit de las jornadas gloriosas d'are fá quatre anys ó cinch, ab la sola diferencia que are rebrém més sovint.

Y en Maura volta que volta ben content y ben tranquil, no recordantse ni mica de la sort d'aquet país, que veu ab pena y ab rabia molts gallardets y guarnits

y las fábricas paradas y la industria cap als llims. Quan acabarà la guerra, la vergonya que sofrim, per culpa d'aquesta plepa de polítics de Madrid? Si l'obrer que veu desastres y medita y pensa un xich, no's fiés de las promesas y dels discursos florits, y fés el buyt en bon hora á tot lo fals y postis ab que l'enredan y enganyan no arribaríam així, ni veuríam la miseria que corseca un poble actiu, entregat á la ruina y deshonorat y escarnit, però aixó no preocupa, aquí tothom es felis, el govern está que peta y l'Hisenda está en... perill y ens sobra molta... miseria y l'or está... repartit. Veyent aixó qui's capfica, si tots som guapos y richs, si'l biberón no s'estronca ni clou l'aixeta en Rostchild? ¿Per qué 'm de buscar milloras si tot aixó ja ho tenim? Procurarse bona vida, corre, distreures un xich, passejar per posar gana com fan els obrers d'aquí, qué volen més, qui desitja un viure més divertit? ¡Vaja que's una delicia d'habitá un país aixís!

PEP DE LA TRALLA

BILIS PERIODÍSTICA

La premsa patriotayre de Madrid, aqueixa agrupació famolenca que no té altre ideal que la moneda de cinch céntims, ni altra virtualitat que la de fer de reptil asquerós que va á llepar totas las portas dels Ministeris, aquets dias ha vomitat contra Catalunya columnas atapahidas d'insults, per las declaracions que'l President de Ministres del Govern Central, n'Antoni Maura, va fer á n'aquesta ciutat durant la estada del Rey á la mateixa, regoneixent la personalitat del idioma catalá y la reivindicació de Catalunya.

Totas las personas de seny ja saben que no podem esperar res del Centre, á pesar dels afalachs que, per segona intenció, nos ha dirigit el ministre esmentat, y que, per lo tant, es somniar lo impossible el creuer que'l Govern actual ha de donar la més infima satisfacció á lo que demana la nostra terra; pero'l fet de que un representant del mateix, cercant los aplausos y las simpatías de la *gent d'ordre*, hagi enaltit los drets polítics dels catalans y proclamat la superioritat de la rassa catalana enfront las altres que componen l'Estat espanyol, ha tret de fogó als periodistas madrilenys, parásits que sols comprenen l'avenç de la Humanitat ab *corridos* de toros y concerts flamencs.

El respecte als drets de Catalunya, 'l regoneixement de nostre treball que fa fecundar els camps y que sab omplenar vilas y ciutats de fábricas y tallers, té esverats als castilas que volen que tothom visqui ab sos camps herms ahont sols s'hi cria pedruscall y ab las sevas ciutats, focos d'infecció y de rebaixament intelectual.

L'odi que existeix entre'l carácter castellá y catalá es impossible trencarlo; data de molt lluny. Ells volen esser los quefes, obtenir tots los empleus, exercir la seva acció dominadora y despòtica, mofantse de lo més sagrat que tenim y xuclant tot el nostre metall.

Si'l poble catalá no passés el temps en discussions xorcas, si'ns recordéssim solzament d'esser catalans, la roda d'aquest engranatje mitg aixafat ja no funcionaria; desde que'l funest Comte-Duch de Olivares iniciá la política embrutidora de dividir als catalans, pera poder fer de sos cabals lo que'ls dongués la gana, que tots los polítics espanyols l'han seguida.

Quan el Catalanisme ha donat la veu de alerta y ha despertat al poble catalá fentli veure 'ls torts viarans que seguia 'l Centre, 'ns envia predicadors de levita pera atraure á la gent de diner y emissaris de pertorbació pera las classes proletarias mirant de deturar el moviment de llibertat y emancipació de la colectivitat catalana.

Es debades tot lo que fassin; si avuy part del poble catalá té l'atavisme encomanat per la rassa *hidalga*, ja conseguirem despartarlo ab la força y la rahó de nostras doctrinas benefactoras, y'l jorn que s'aproppa, en que la honrada classe obrera, la més forta y la més potentia perque es la que pro-

dueix, entri de ple en el camp nacionalista; apartantse d'aquestos redemptors de *double*, aquell dia tots los cervells buyts de la *meseta* que sols agafan la ploma pera escriure paraulas que en el Diccionari no hi caben, haurán d'aconcentarse de fer de Sanxo Panzas, sent la riota de tots los homes civilisats.

JOSEPH BATISTA



¡Altra vegada!

Los republicans de la *Union* indisoluble, ja tornan á esgarraparse. Pero aquestos no ho fan per veure qui es més republicà, com succeeix ab els regionalistas; aquestos sempre fan el nen per cosas íntimas y personals.

Are en Salmerón no vol venir y's d'aquí pican de peus perque'ls hi convé fer un altre acte de solidaritat sols sia pera contrarestar la avuy ja poderosa corrent dels desenganys d'en Lerroux.

En Salmerón no vol fer de Rey de cartró. L'enfado li vé de que'l noy Lerroux hagués dit desde *La Putinera* que *al grito de suelten todos*, Barcelona's convertiria en un braser. En Lerroux ja li ha demanat perdó, però 'l *gran Republico* hi posa una condició que l'emperadoret no pot cumplir... perque no depén d'ell tot sol. En Salmerón demana com á preu del perdó que la majoria republicana del Ajuntament de Barcelona apoyi al fill d'en Morayta pera delegat del nostre Municipi á Madrid ab l'assignament d'un sou extraordinari.

En Junoy s'hi ha posat de ferm y ha arribat á amenassar als seus *cogerrillionaris* ab tréurels del partit si's negan á apoyar á n'en Moraytet petit.

Com que no tots los regidors republicans están disposats á tornar á actuar de pedestal pera enlayrar famélichs, sembla que la cosa donará joch... y jugarém.

La Putinera va fent com qui no sab res, fins que'l segón amo li manj publicar algun altre *ukase*, que segons malas llenguas ja está redactant el maco Alejandro, posanthi tot lo brahó de que es capás un home que no sab lo que son *dos enteros*.

De tot lo que anirém sabent ja'ls anirém enterant.

MONGETAS

La Tribuna de "La Tralla,"

Hem rebut la següent pregunta:

Sense deixar d'esser republicà, se pot ser catalanista?

En lo següent número publicarem la resposta á cárrech d'*Un proletari*, soci de la Fraternitat Republicana de Sans, qui s'ha ofert pera contestarla.



OSTIA

DEVANT DEL BARBER DEL REY

En Lerroux: — Mañana me afeytarás á mí.

DEMOCRACIA PERDIDESCA

(LA VACANT DEL SENYOR SOJO)

Senyors quina algarabia quina gresca, quin bullit y quin burgit tan tremendo se'ns ha armat entre'ls edils.

Es tracta d'un gran problema d'un problema dels més vius y com sol succehir sempre que venen cosas aixís els regidors se'ns engrescan, comensan á discutir

l'un vol alls, l'altre vol sebas y aixís ab soroll y crits se passen horas enteras fins que'l més desvergonyit els imposa el seu criteri y els torna á fé estar tranquils.

¿Pro quin es aquest problema aquest problema tant viu?

¿pot ser la crisi obrera? ¿pot ser la crisi fabril?

Rés d'aquestas *menudencias* res d'assumptos tan *petits*

es tracta de dá una plassa y com sol sempre succehir els *perdidos* fican grapa diuhen á tots alto aquí

y deixant tots els assumptos plantats al mitj del camí, presentan candidatura,

fan qüestió de compromís y tant si com nó, la plassa,

l'ha d'ocupar un del *redil*.

No hi fa rés que sigui tonto ó que siga un infelis

aixís d'aquesta manera farà un paper més lluhit.

Y per cert que'n Boladeres veyent el xafech venir

y pensant qu'aquesta plassa li podia dar neguit:

y al mateix temps recordantse de lo que va succehir

l'altre cop quan se tractava del gran Palet de Rubí,

ha guillat á Concabella ab la excusa del fatich

calculant que aixís aquestos poguent remenar 'l tupí

provehirian la plassa y'l deixarian tranquil.

Aquesta es la democracia dels *perdidos* de per'quí,

aquet l'ordre qu'us explican aixó lo bó y progressiu

que tot lo dia predican al obrer sofert y humil....

¡Ay pobreta democracia quin paper fas més lluhit,

lo que's en mans d'aquets homes ja has ben errat el camí!

UN BREVIARI

Als obrers catalans

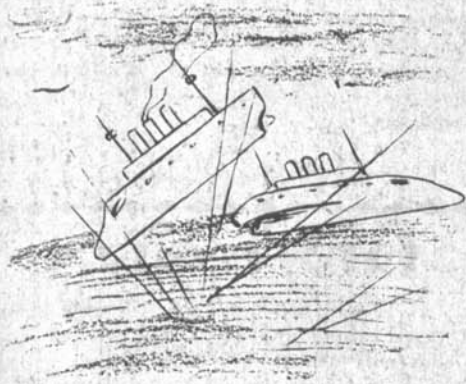
Aném á entrar al primer de Maig y no es nota cap classe de moviment dintre el nostre proletariat com en altres anys s'hi notava; moviment, que després de tot, demostrava una forsa de solidaritat entre la nostra classe obrera; moviment simpàtic que demostrava que's preocupavan mes de millorar sa condició social, que no pas servir d'escambell ahont enlayrarse'ls eters vivedors de la política.

Mes avuy (pena fa'l dirho) l'obrer preocupat en questions purament de formas, obsesionat per uns quants apostols que lo primer qu'han procurat ha sigut redimirse ells mateixos y poguer viurer ab l'esquena drete, no ha vist qu'adintre d'ells hi prenía plassa de redemptor el que solsament ha sigut son perturbador; no s'ha donat compte de que dintre d'ells hi entrava el foraster demagogó ab los mateixos instints qu'entra el llop á la remada.

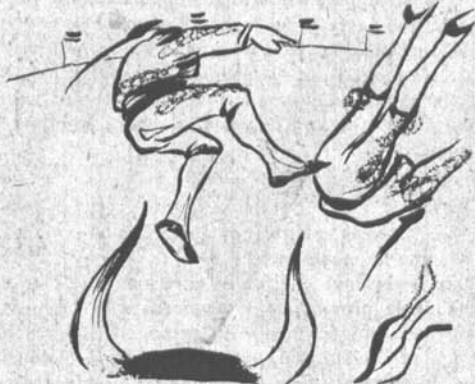
Mes aixó es lo cert; á dintre de la nostra classe obrera hi ha entrat el llop, aquest llop que si comé vestirà la mateixa brusa blava que l'obrer, y com l'arbre y'l reboll, mostraran la mateixa fulla, però'l reboll será enemich del arbre, com lo perturbador será enemich mortal del obrer.

No hi ha que duptarho; per Catalunya y especialment per lo seu proletariat, ha sigut sempre una desgracia qu'hi haja qui surti de tras-cantó á destruir l'obra de sensatés y cordura predicant una revolució mentida, perturbant l'ordre solsament per satisfer ambicions personals y malaltisos egoismes.

Els que aixís procedeixen no ho son de *amigos del pueblo*, al revés, son los principals enemichs que pугan tenir els obrers, per que si es cert qu'hi ha burgesos de la suor dels treballadors, son mes enemichs d'ells encare, els que dihentse *redentores* intentan explotar la seva bona fé posant



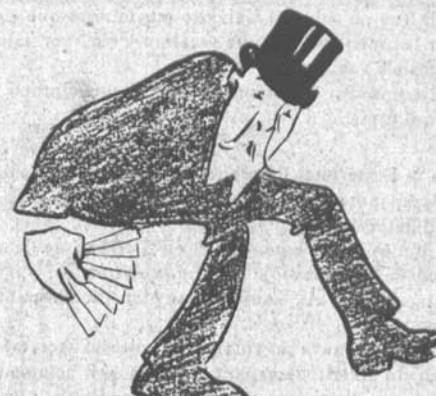
A Port-Arthur
volan barcos...



A Madrid volan
toreros...



A la Colombófila
volan coloms...



Y'n Juandó
no logra volar
ab tot y ventar.

trabas y omplint (si convé als seus interessos) de basals de sang lo camí de la seva millora y redempció per ferlo impracticable.

Y diguemho clar, aixís han procedit els Lerroux y C.^a

Y tot per què? Ja ho comensém á veurer; avuy l'immensa majoria del nostre proletariat esmersa las sevas iniciatives en cosas xorcas, en enlayrar homes, per portarlos al Congrés, ahont s'entretenen discutint qui es mes maco, ó apoyant subvencions irritants com la dels dos milions en concepte de capitalitat á Madrid, ab l'escusa de protegir á la classe obrera, com si per ventura els obrers de las demás capitals no sentissin els efectes de la crisi de la miseria; per portar homes als municipis, que de lo primer que's preocupan es d'emplear als seus amichs ó parents, havent pres los interessos de la ciutat lo mateix que si fossin els fondos de la futura, molt futura, *Casa del Pueblo*, verdader esqué per enganyar alosas.

Y mentrestant, los obrers que suffim privacions y penalitats, havém de contemplar com els apostols se donan la gran vida que molts burgesos envejarian.

La principal idea (y aixó ningú ho dubta) d'aquests senyors apostols, ha sigut apartar del Catalanisme als obrers catalans, ahont hi haurían trobat y hi trobaran quan se convencin del engany en que viuen, satisfacció als seus nobles desitjos de millora social.

Perqué, s'ha de dir ben alt, el Catalanisme com á moviment nacionalista's preocupa del benestar de totas las classes socials, y en especial de la proletaria, donchs en son programa té'l servey voluntari y la contribució progressiva que encare no han pogut implantar els diputats socialistas en la Cambra Francesa.

Ells, en nom d'una República, intentan (infelissos) matar l'ànima catalana y l'espirit de llibertat d'aquest poble, verdadera vaca d'Espanya, la Cuba dels empleats famélics que xuclan la sang del pobre contribuent.

Y en nom d'aquesta mateixa República han desorientat l'organització de la classe obrera, per lo qual els governs se fregan las mans de satisfacció, y ls capitalistes fan tranquilament la seva disgestió sense temer per res las reivindicacions del poble treballador.

Aquesta es la tasca criminal dels *amigos del pueblo*: dividirnos als catalans per millor explotarnos; desorientar al obrer perquè'ls fassi d'esquena per poguer viurer ells ab l'esquena dreta.

Es hora de que'ls obrers catalans se preocupin de casa; es hora que's deixin de quefes mes ó menys ilustres; es hora de que pensin ab Catalunya avuy esclava, y que no oblidin que si aquesta terra gosés de la seva integral autonomia, els primers en tocar los resultats beneficiosos d'aquesta humana y liberal organització serían els obrers mateixos.

FIBLÓ.

Polémicas

II

Joan.—M'alegro molt de que hágis vingut avuy. Demà, com cada dissapte, estaré molt ocupat.

Joseph.—Lo mateix me passa á mi: però ab tot crec que no hauria vingut fins demà si no hagués sigut lo molt ansiós que estich *pe'a veure* com me aclareixen l'intrínquil que pera mi representa la compatibilitat del ideal de República ab lo del Catalanisme.

—Aixís, donchs, lo mellor será no perdre temps y comensar tot seguir. Fixat bé, Joseph, en lo que't digui, y tingas present que no has de tenir cap judici format; respon ab franquesa á las preguntas que't fassi, jo aixís ho faré quan tinguis algun dubte.

—Conforme. Jo crech que República y Catalanisme son duas cosas contrarias. ¿Cóm me demostrarás que no ho son?

—Primerament dihent que la afirmació que tú fas no la probas perque en aquest punt obras com los teus quefes: fan la mateixa afirmació però la demostració no la han donada may.

—¿Peró tú quins arguments presentas?

—No t'impacientis que entre tú y jo farém la argumentació. Digam quin es lo lema republicà?

—Llibertat, Igualtat y Fraternitat.

—¿Qué entens tú per llibertat? ¿Cóm defineixes lo concepte de llibertat?

—Jo entench que la llibertat consisteix en que cada hu obri lliurement mentres ab sos actes no conculqui pera res la llibertat d'acció dels demás.

—Donchs en virtut d'aquest principi tú y tot bon català republicà ha de ser catalanista y tot republicà no català no ha d'oposarse al moviment autonomista que representa'l Catalanisme. ¿No creus que tots los catalans (aixó es, Catalunya) tenim cohibida nostra llibertat desde'l moment que un altre poble, Castella, ens imposa la seva llengua, ens obliga á regirnos ab lleys fetas per ells y no'ns permet fer res sense la seva autorisació? Reconeix, Joseph, que aquest modo de procedir no te res de liberal. Nosaltres volém que Catalunya's governi per si sola: ¿vol dir aixó que'ns haguem de ficar dintre la casa dels altres? No. No volém posarnos pera res en lo dels demás, pero tampoch volém que'ls demás se cuydin de lo nostre. Mira com está constituhit l'Estat Espanyol y veurás que hi han catalans, valencians, gallegos, viscains, etc., etc. y tots aquets pobles no poden administrarse segons la seva voluntat sinó segons la voluntat del Centralisme representat per Castella, Catalunya, Valencia, la Basconia, Galicia, Extremadura y demás pobles venen obligats á acatar lleys que molestan lo seu modo de ser, venen obligats á parlar una llengua imposada; baix aquest punt de vista son pobles esclaus: y digas are, ¿cóm pot ser bon republicà aquell que vulgui, no á un home esclau d'un altre, sinó (lo que es encare pitjor) á molts pobles esclaus d'un altre? Qui aixó vol no es bon republicà perque desmenteix una part del lema; la part expressada per la paraula Llibertat. Per aixó't deya que jo que soch un republicà ab tots los ets y uts soch catalanista.

—Baix aquest punt de vista tindrás tota la rahó Joan; però, ¿cóm quedaria, donchs, lo principi de igualtat si tots los pobles que integran Espanya parlavan diferent, tinguessin diferenta legislació y s'administrassin de diferent modo? No crech que esser diferent sigui esser igual.

—Es veritat: pero tampoch son iguals l'esclau y'l dominador encare que parlin igual y's regeixin ab iguals lleys. L'esclau sempre será esclau y'l tirá sempre será tirá. —¿Cóm esplicas tú'l concepte de igualtat?

—Que tothom sigui igual.

—Aixís, donchs, al més alt se'l té d'escursar pera que sia igual al més petit. Al quin té'l nas petit se li ha d'estirar pera que'l tingui igual al que....

—No m'entens: vull dir igual en drets.

—¿Creus que tot sér té dret á menjar?

—Sí.

—Posém un cavall y un gat tancats en una gavia de suficient grandaria: tots dos tenen dret á menjar pero com que han de ser iguals hi posarém palla no més, ¿qué menjará'l gat? posemhi ratas, ¿qué menjará'l cavall? ¿No compréns que del dret á menjar no'n farán res sinó se'ls dona á cada un lo apropiat á son modo de ser?

—Es clar.

—De lo dit, donchs, se'n dedueix que la igualtat veritable consisteix en que cada hu tingui lo que necessita pera viure de conformitat ab las necessitats que la Naturalesa li dona. Dit d'altre modo podem dir que la igualtat consisteix en que cada hu tingui lo que té de menester. ¿Compréns que es aixís?

—Si no m'equivoco vols dir que ja que l'home té l'ús de paraula té'l dret de parlar; però no la obligació de parlar una llengua que la Naturalesa no li ha donat: ningú li pot negar lo dret de parlar son idioma natal.

—Veig que m'entens y si'ns hem posat d'acort en los dos principis de llibertat y Igualtat no será difícil que'ns entenguem respecte'l de Fraternitat. ¿Cóm l'entens tú aquest principi?

—Lo defineixo dihent: «Estima als demás com á tú mateix», «lo que no vullgas per tú no ho vullgas per ningú.»

—Molt bé. ¿Creus que hi ha algú que vulgui la seva esclavitut?

—No.

—Donchs si ningú vol esser esclau tampoch ha d'haverhi ningú que vulgui esclavitzar als demás. No es acte de fraternitat conculcar la llibertat dels altres. ¿Pensas aixís tú?

—Sí.

—Donchs, bé. Lo Catalanisme vol la llibertat de Catalunya, la igualtat de dret pera regirse com los demás pobles sense intervenció de ningú y juntada ab los demás pobles ab llassos de fraternitat de germanó y no de tirania. ¿Compréns are perque tot bon republicà ha de ser catalanista?

—Sí: y creu que si no t'ha de ser molestós dive n-dres tornaré pera parlar un ratet.

—Pots tornar. Ab molt gust estaré per tú.

—Salut, donchs, Joan.

—Estigas bó, Joseph.

DELCLOT

GUSPIRAS

Entre cassadors

—Hem fet una cassa noy, deya l'amich Antón Cuervo; que'n tot lo que havem cassat hi han doscents caps á lo menos.—
—Que aviat que us alegreu, jo conech un tal subjecte que ab una cassa no mes, n'ha cassat molts mes, me penso.
—En una cassa d'enguany?
—No; ab una *Casa del Pueblo*.

Entre jugadors

Jugant á la bescambrilla el fraternal don Pancrás, va guanyar ab un Rey de copas al seu pobre contricant; y al ser á cobrar la ganancia l'altre ab tó molt enfiadat li va dir:—Home, jo'm creya que'l qu'es bon republicà no pot acceptar cap quarto que un Rey li hagi fet guanyar.—
A lo qu'ell li va respondre, els quartos embutxacant:
—En Lerroux es quefe nostre y fins sens jugar ho fá.

Entre curridos

—Per mi la sal andalusa es la mellor qu'hi ha al mon.—
—Per mi la Sal de Cardona, —un altre amich li respon.
Y nn pobre dels qu'encar creuen que ve la *revolucion*, va cridar ab entusiasme: per mi, sols la Sal... merón.

LLUM.

Foment Autonomista Catalá

Pera la funció qu'ha de celebrarse al Teatre de las Arts, lo dia 7 del mes entrant, organizada per lo Concill d'Instrucció del Foment Autonomista Catalá, á benefici de las Escuelas Catalanas, se despatxan localitats en el local de dita societat (Diputació, 293, principal) y á n'aquesta Redacció, mitjansant una almoyna.

Els palcos han sigut ja tots adquirits per distingidas familias Barceloninas.

En dita funció s'estrenará «La dolçor de la terra», alternada ab la *reprise* del cuadro dramátich d'En Ignasi Iglesias, «Lladres», del dialecte pera noys, «Patria», y la pessa cómica, «Marit bis.» «La dolçor de la terra» anirá precedida d'un parlament de presentació.



Ja han comensat á caure privilegis.

A un berber de la Rambla del Mitj, l'han fet *Peluquero de la Real Casa*, perqué—segons m'han dit—va afejar á un alt personatge de la comitiva del rey d'Espanya durant la seva estada aquí. Aixó no tindria res d'extraordinari, si no fos que aquest senyor era un furibundo republicà, y'l seu establiment un cau de propagandistas dels més encesos.

Segons ens han dit hi han molts barbers que durant aquestos dias han afejat alguns alabarders, qu'es queixan d'aquest privilegi, y están resoltos á demanar també que'ls hi concedeixin aixó.

Y tenen tota la rahó. Per nosaltres que'ls hi concedeixin lo que vulgin. Si volen fins poden nombrarlos *Peluqueros de la Real Casa e islas adyacentes*.

L'aucellet que tot nos ho diu, nos en ha dit de frescas:

Que ab tot y haverse acordat en la Fraternitat Republicana de Sans, que al passar el Rey per allí tindrian la bandera plegada, va succehir tot al revés, sens dubte perqué hi ha algun interessat en que'ls republicans rendeixin tribut al Monarca.

També se sab que'n Lerroux va cobrar la setmana passada, un *cheque* de 18.000 duros en el Crèdit Lyonnais. ¿Qu'era la paga de la bona arribada?

L'aucellet sab més cosas y'ns las ha ditas, pero'ns recomana que las guardém para mes endavant, á fi de comprobarlas ab nous fets del mes *viu* dels redemptors moderns.

Gracias aucellet.

En Planas y Casals s'ha aliat *secretament* ab en Salmerón.

O sinó com s'explica que'l pantorrillas hagi escrit á alguns regidors recomanant á n'en Morayta (fill) para'l càrrech de Delegat del Municipi Barceloní á Madrid.

Perqué'l poble de Barcelona's convensi de que en Pantorrillas ha fet y procura fer l'all-y-oli de acort ab los moderns Nerons, cremadors de ciutats, s'ha de recordar el fet de que quan las eleccions de diputats á Corts, el cacich màxim de Barcelona donà ordre als presidents de las mesas que eran de la seva taifa, de que donessin los-vots als republicans, y ara per ara estreba tot lo que pot perqué'l fill de En Morayta obtinga la prebenda del Ajuntament de Barcelona á Madrid.

La *Esquella* cansada de copiar las revistas estrangeras, se dedica á copiar de *La Campana*.

En Picarol te la GRAN BARRA de firmar un dibuix afanat del número 30 de *La Campana* (any I de sa publicació) publicat ab motiu de la vinguda á Barcelona del Rey Amadeu.

Se veu que entrar á can Llopis y tornarse plagiaris es tot hù.

En Salmerón ha tornat á *ensalçar* al exercit. D'una República que tingui tantas simpatias per las armas, no sé que pensarne.

Penseu, obrers, que las armas son el medi de que's valen els governs (republicans y monárquichs) pera trepitjar els drets del poble.

Se'ns assegura qu'ha sigut concedit el titol de Sta. Coloma al Sr. Joseph Roca y Roca, en pago á valiosos serveys prestats al major lluhiment de las festas passadas.

En lo Pararelo varem sentir tres obrers qu'encare creuen ab en Lerroux.

El Rey, viatjant per mar, á tota arreu troba temporals.

Se veu que'n Lerroux no hi te influencia en el mar, ó sinó hi hauria hagut calma.

El Rey no subió al Calvario por tenerse que efectuar la ascensión por una escalera y ser, por tanto, imposible subir en carruaje.

Recomanem el sistema als obrers que viuen en un quint pis.

A la Fraternitat Republicana, ab motiu de tenirse d'elegir junta nova, es varen presentar la mar de candidatures.

Com que no s'entien y en Lerroux te la mà trencada en cuestió d'enderexar entuerros, va redactar-ne una ell, sense descuydar de posarshi al davant.

Y quan anava á votarse en votació secreta, va sortir un aixerit demanant que fos per aclamació. Aixís, tots els que no estaven conformes ab la candidatura den Lerroux, perquè no'ls hi diguessin *retrograds* (qu'es el nom que donan els fraternaals als que desconfian dels seus mangoneigs) varen aclamar la candidatura. Ab lo que's feu una indigna coacció als republicans de bona fé, que ja comensan á cansarse de fer de *manso cordero*.

El *Brusi*, que per que varen caure quatre gotas el dia que l Rey va marxar de Barcelona, va dir que fins el temps s'havia entristit perquè D. Alfons nos deixava, ¿que dirá are que á Pollensa (Mallorca) el mar s'ha posat tan furiós que ha privat al Rey de desembarcar, malgrat els seus desitjos, y á las autoritats no'ls ha fet goig l' aygua y no s'han atrevit á anarlo á saludar?

Potser el temporal es efecte de l'alegria que'l mar ha sentit al veurer arribar el Rey.

Qui no s'aconsola es perquè no vol.

El *Nuevo Mundo* publica una fotografia que representa un castell de Xiquets de Valls, y al des-sota hi ha'l següent epigrafi: «Los Xiquets de Vals, jugando delante del Rey»

Conque de Vals y jugando, eh?

La *Campana* y La *Esquella*, s'escarrassan en fer veurer als infelissos qu'encare llegeixen semblants

papers, que'n Maura na donat el cop de gracia á n'el Catalanisme.

Que han de dir! La gent que fan aquets periódichs, mes aviat pecan d'aixerits (en catalá també'n dihem murris) y no'ls passa desapercibut que las tendencias liberales y democráticas guanyan cada dia mes lloch dintre del Catalanisme, y fan cada dia el forat mes gros entre'ls republicans unitaris, puig son ja molts els que no s'amagan de dirse republicans autonomistas.

Y per aixó s'han eregut els toca-campanas de La *Campana* y de La *Esquella*, que dihent que'l Catalanisme es mort, evitarán la emigració.

No en va son descendents del difunt D. Ignocenci.

Además d'aquell barber que l'han fet de la Real Casa, están ultimantse'ls pergamins nobiliaris pels personatjes que s'han gastat la plata pera que Barcelona no's presentés d'estar per casa, davant del Rey.

L'agrahiment del Govern es tan gran que, desitjós d'arribar á tot arreu, ha montat á Madrid una oficina pera expedientejar titols, honors, medallas y demés articles *anexos al ramo*.

Proposo un titol per las *niñas cursis* de Barcelona: Ovacionistas de la R. C., ab acompañamiento d'un retrato dedicat.

Aixís, posanthi duas espelmas, farán llum al sant de la seva devoció.

Are que'l rey es fora, creyem oportú demanar al Ajuntament que adobi'ls carrers mal empedrats, y refassi'ls *parterres* de la Plassa de Catalunya.

Hem rebut molts cartas preguntantnos si en Salmerón ve ó no ve.

Donchs en Salmerón be... negre.

Preguem als Corresponsals de fora, que sian mes concisos ab las sevas cartas.

¿Saben aquella Fraternitat Republicana del Poble Sec, que havia de fer tronar y plourer?

Donchs la pobreta se n'ha pujat al Cel, deixant á la terra molts apuros al propietari del local.

Ho sentim molt pero no podem plorar... ¡ves morir ara que la República ja estava á punt de triomfar!

¿Pobreta? ja, ja, ja, ja...

La *Putinera*, vulgo *Publicidad*, no pot obrir la boca que no menteixi.

En la ressenya que feu de la recepció dels alcaldes de la provincia (?) verificada á la Diputació Provincial, digué: *que de los trescientos setenta alcaldes no habia ninguno de republicano*, donchs bé, nosaltres afirmem qu'hi havia l'alcalde de Sallent, *republicano*; l'alcalde y primer tinent d'idem de San Vicens de Torelló, també *republicanos*.

La *Putinera* no contenta d'haver guanyat el primer premi en lo concurs de la barra, fá meritis per batrer lo *record* en l'art d'embusterejar.

Per nosaltres *que se le de* que'l té ben guanyat, y bon profit li fassi... com els perdigons á las guatllas.

Els nostres republicans del Ajuntament ens donan la mida de lo que seria la República si ab homes com ells tinguessim la desgracia de veurerla implantada.

La sessió del dimars passat es de lo més vergonyós que s'hagi vist á Barcelona.

En lloch de discutir assumptos d'interés pera la ciutat s'entretingueren barallantse y discutint *que si tu ets més republicà que aquell, que si usté es un D. Nadie, y tu un pocavergonya*, y aquell un fanfarron, cridant com donas histéricas, esvalotant com si's trobessin al Eden Concert, y ab tot aixó l'infelís Odon, parlant per més sarcasme de la *seriedad de los de enfrente*, y'l *niño* Rivas Mateo donant la lata com de costum y demostrant que seria més bo pera tirar un carro que no pera fer de catedràtic, y ab tot aixó l'gran sabatassas d'en Corominas posant ordre trayent el Sant Cristo gros, amenassant ab excomunicar á aquell que no'l cregui, dihent ab tó de Magdalena compungida *que aquello es un espectáculo vergonzoso* que donan els seus; aquets mateixos que un quart més tait deixant de recó á la pobreta República se juntaren ab los monárquichs pera apoyar lo que un regidor que estimi 'ls interresos de Barcelona no pot defensar ab dignitat: ens referim al assumpto del alumbrat.

Y davant de tot aixó el poble de Barcelona girant la vista ab fástich d'aquella casa ahont tants *microbios patigenos*, com diria l'ximplet d'en Rivas, hi han entrat, y Barcelona tapantse la cara de vergonya pera no veure tanta baixesa, tanta neulada, ni á tants rachs-rachs.

Are comprenem perquè aquesta bona senyora que's diu República no vol tractes ab gent que més que honrarla la prostituhirian.

TRES PROTESTAS

En las actuales circunstancias en que Barcelona está cansada de vomitar protestas y más protestas de tots los colors, sembla que ja he arribat tart, lo que no es d'extranyar, puig al cim d'aquestas serras trigam més á arribar las novas, y com los acontecimientos se desenrotllan com si ho prenguessin á preu fet, per aixó m'he esperat pera veure si'n sortia un altre y ab un tiro matar tres pardals.

Aném al gra de la cosa.

Com á catalá que soch, y de retruch barceloní, no puch menos que aixecar tres protestas: una per l'atentat contra en Maura, un'altra per la manifestació hostil que's feu á La *Perdida*, y la última, que es de més mal pahir, per l'incendi que volgué ocasionar D. Alacandro el Mano.

Aixís com el «Magno», una volta de pas á Jerusalem volgué degollar als seus súbdits perquè no volian acatar las sevas lleys, aquest, l'Emperador del Paralelo, ha volgut pendre copia d'aixó, y sino que diu que li varen fer compassió y al mateix temps los mistos se li humitejavan, volia cremar la Ciutat Comtal ab un manat de teyás per tots quatre cantons.

Aquest *Redentor del proletariado* si que vol imitar las doctrinas de Cristo, aquell que diu que va morir pera salvar los pecadors, y aquest perquè li han dit *mori* 'ns vol rostir com cargols á la patarrellada.

Y tan sumisos y tan débils foram nosaltres, que no treuriam la bromera pera apagar aquest foch del que ja fa temps sentim l'ardor? mes com que aném blindats de coneixements y d'astucia pera entendre las tevas farsas y trapasseries es lo motiu que no'ns fas por.

Si en lloch d'esser andalus fossis aragonés fins potser nos daries que pensar.

Agrahint la consideració que'ns has dispensat, te podem donar las gracias per un acte tan humanitari com lo de perdonarnos la vida, felicitém al senyor *Palacio* per la serenitat y valentia demostrada al barallarse ab un remat de *cocodrilos*, encare que si aixís com eran bestias feras haguessin sigut llargandaixos, no'n quedava ni un per medecina, ni pera fer oli d'aquest reptil tan buscat.

Sense volguerlo fer enfadar més se despedeix sense tocarli la mà perquè me l'embutaria, y acabo dihentli D. Alacandro, busqui, remeni cosas que s'hi pugui lluhir molt més, y aquest tó de *Soberá* 'l

podria emplear entre'ls seus vassalls, que'l que es nosaltres distém molt d'ampararnos baix lo seu lema, millor dit, pamema de *brutalitat, falsetat y tranquilidad*, y procuri que no's repeteixin gayre sovint baladronadas com la darrera, perquè pot costarli car.

CASCABELL

Artés 25 d'Abril de 1904.

DE FORA

Premiá de Mar

Estimat carreter: Rebuda la carta de vosté y presa bona nota d'ella, tinch de contestarli, que per més que Premiá de Mar y Premiá de Dalt, suscrigueren una exposició á la Diputació, ahont eran centas las firmas que demanavan que la carretera fes continuant dreta la que de Premiá de Mar casi arribava al camí del mitx, ja que hauria sigut la més profitosa pera'ls obrers que d'allá dalt venen á guanyarse la vida aquí Premiá de Mar, ja que era la més económica y que tenia també la circunstancia d'anar del centre de Premiá de Dalt al centre de las duas plassas majors de Premiá de Mar. Per més que's probá en blanch y en negre que la de ca'n Trias costaria l'doble y la gent no l'usaria per la gran marrada que's faria, ja que tindria la fesomia d'una fals, ja que portaria per allá ahont hi ha molta més pendent..... res hi valgué y's construhí la de ca'n Trias.

—¿Per qué?

—Malas llenguas deyan que tot era pastejeat per En Dari Romeu, president, allavors, de la Diputació y cunyat del propietari de la finca Trias.

Malas llenguas deyan que s'havian valgut de grans influencias perquè l'Ajuntament de Premiá de Mar, que no li agradava la carretera per ca'n Trias hi cedís.

Malas llenguas deyan que perquè hi cedís l'Ajuntament de Premiá de Dalt, En Trias havia comprat al alcalde una vinya pagantli lo que valia y l' que no valia.

Malas llenguas deyan que en Benet y Colom, que defensá aquell trassat, per ca'n Trias, á la Diputació, li havian fet veure garsas per perdius, y aquell bon home, enganyat, l'havia també defensada.

Resultat, amich carreter, que's feu la carretera, de modo y manera que aná á passar arrant de la muralla de ca'n Trias, com ho veurá en la vinenta carta.

FONT-TAPADA

◆◆◆

Sant Andreu de Palomar

Sr. Director de LA TRALLA.

Lo Rey ha deixat mil pessetas y are á l'«Ateneo» hi ha rahons perquè crech que diuhem que'n valia més l'anar á rebrel y vitorejarlo ells que son uns fermes republicans.

En un moment donat tots los del «Ateneo» y demés cridaren ¡Viva el Rey! y un cordó de noyas y noys que assisteixen á la escola laica d'aquell Centre y al que'l Rey ha donat mil pessetas pera fomen-tar las obras, entonaren uns cants que feyan riure y plorar, y fastigujavan á n'en Linares segons se veyá.

Segons un diari diu que n'hi havian de pagats. Ha de tenir en compte dit colega que'ls del «Ateneo» si be eran pagats ab més esplendides pel número que n'hi havia, no se'n posaren res á la butxaca, sent per lo tant més ferma sa convicció y atentat al mateix temps contra sas propias ideas.

Pero exclogui d'aquets y altres que cridaren á n'en Ignasi Trullás, pobre xicot que deixantse portar per un entusiasme indescriptible també cridá ¡Visca'l Rey! sent aixís que no n'és partidari d'aquets vitorejadors y'm consta que no era assalariat. ¿No es veritat Trullás?

Y pera acabar dono las gracias á n'aquells dos senyors qu'hi assisteixen ab barret de copa y'ls prego que un altre dia no cridin ni fassin tant rebombori al Cassinet perquè l'«Eco de Catalunya» canti «Els Segadors», puig segons se portaren lo dilluns no son dignes d'escoltar aquest gloriós cant.

Ja sab tot Sant Andreu qui son en qüestió política.

CEBALLOT

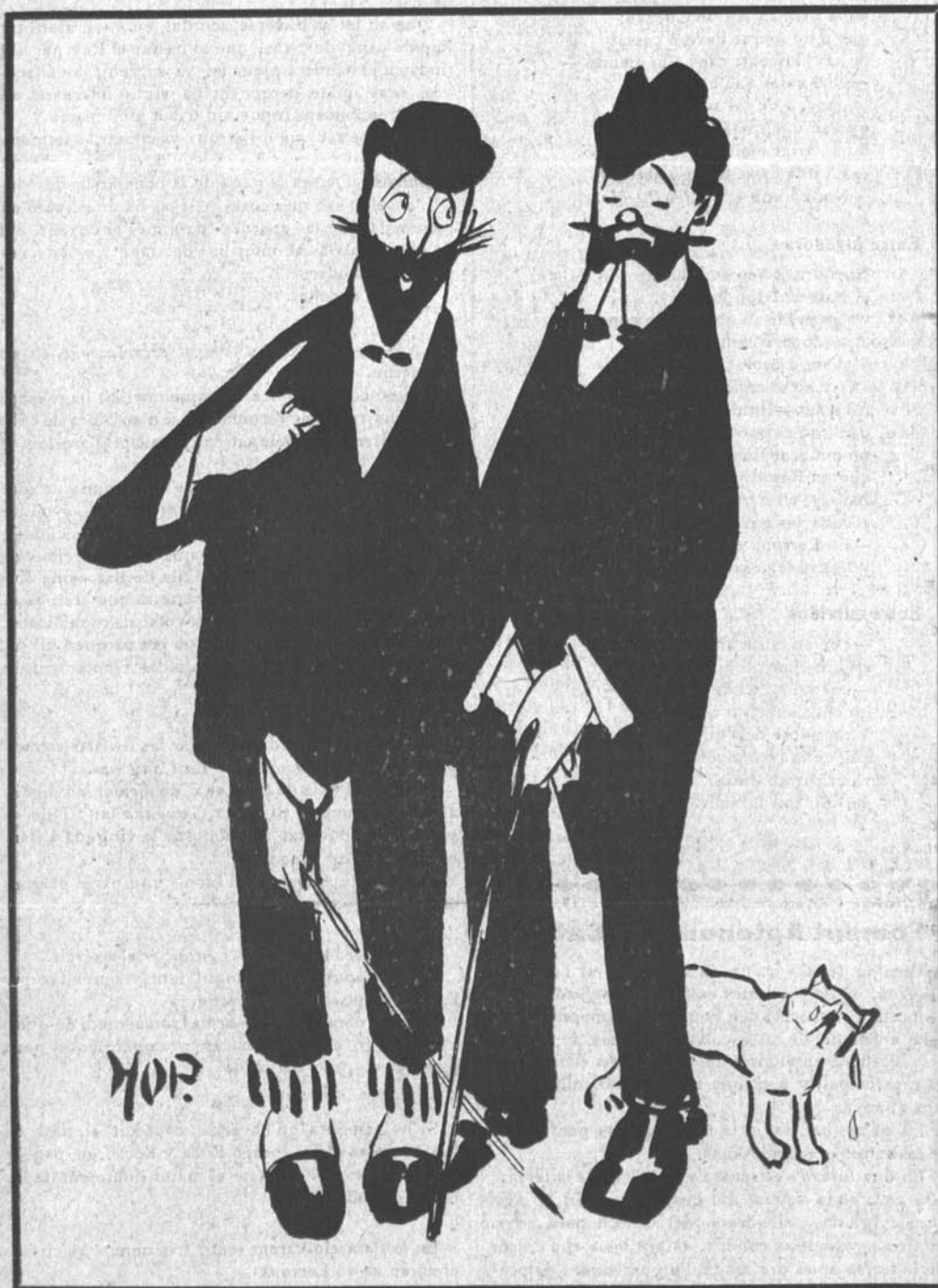
Abril 18 del 904.

Quedan correspondencias, que per falta d'espai no han pogut insertarse en el present número.

Cartera de Comunicacions

Flist-Flast, Martorell: No té interés.—Noy: Noy, noy, cada dia ho fem pitjor!—Recader nou, Sallent, y Trallayre, Sallent: Homes, homes, que no ho veuen que tenim *excés* de corresponsals.—Fritz: Es massa enlayrat.—Un bon catalá: No está en carácter.—*Mongetas*: Gracias.—Va-i-ve: No va ni ve.—Un ceballot: Procuri que las correspondencias sigan á la Redacció'l dilluns, perquè havém avensat un dia la sortida. Es clar, com que som dels avensats!—Gendré de Pau Renech II.—Fuet Sallenti.—Sagalet Nou: Duas observacions: Sortint en divendres necessitem las correspondencias un dia més dejorn. Y cal que no passin d'una quartilla.—J. P. Reig, Olot: No te interés aquesta setmana.—Joseph Batista: Gracias.

Imp. de LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos



Calamitats nacionales

Entre madrilenys.—Lo cierto es que de un tiempo á esta parte, llueven calamidades sobre España: El Rey quiere hablar catalán; han herido á Algabeno y Maura sigue en el poder.